

D. Starověký Řím

1. Geografické vymezení starověké Itálie

V přehledech světové historie bývají dějiny starověkého Říma (vlastně celé Itálie) zařazeny za dějiny antického Řecka. Ve skutečnosti se **italský starověk** rozvíjel **téměř synchronně** (současně) se starověkem řeckým či fénickým.

Na rozdíl od Řecka byla **starověká Itálie** zeměpisně **velmi blízká** své **současné podobě**. Zahrnovala:

- a) **Apeninský poloostrov**;
- b) **ostrov Sicílii**;
- c) **ostrovy Sardinii a Korsiku** (ta od 18. století po Kr. náleží k Francii);
- d) **poloostrov Istrii a přilehlé východní pobřeží Jaderského moře** (dnes se jedná o součásti Slovinska a Chorvatska).

2. Počátky starověkého osídlování Itálie

Příznačným rysem italského starověku byl poměrně **vysoký počet** různých **národů**, které se tu usadily:

A. Národy neindoevropské:

1. **Etruskové**: národ nejasného (avšak jistě neindoevropského) původu, jehož osídlení sahlo od Pádské nížiny na severu až po střední Itálii;

2. **Menší národy** na severu, v alpské oblasti: Ligurové, Raetové;

3. **Kartaginci**: fénická kolonie Kartágo (na území dnešního Tuniska v severní Africe; viz IV.B.14.) osídlila v italské oblasti pobřeží Sardinie, Korsiky a západní Sicílie;

B. Národy indoevropské:

1. **Italikové**: skupina kmenů tvořících italskou větev indoevropské jazykové rodiny, osídlili především střední Itálii, ale pronikli až na Sicílii;

2. **Illyrové**: skupina kmenů sídlící v severozápadní části Balkánského poloostrova, pronikali však i do okrajových oblastí severovýchodní Itálie;

3. **Keltové**: rozšířili se ze střední Evropy, osídlili velkou část severní Itálie, odkud podnikali výboje jižním směrem;

4. **Řekové**: zakládali osady na pobřeží jižní Itálie a východní Sicílie;

5. **Menší národy** v některých částech jaderského pobřeží Itálie: Venetové a Apuliové.

Osídlení v Itálii po r. 1000 př. Kr.

Indoevropané se začali na Apeninském poloostrově usidlovat na **konci 2. tisíciletí př. Kr.** Jejich vlivem přešla Itálie z **doby bronzové do doby železné**.

3. Etruskové

Od **10. století př. Kr.** se v Itálii setkáváme s národem **Etrusků**. Přesněji jej nedokážeme zařadit: Etruskové buď tvořili část původního italského obyvatelstva, nebo jejich předkové připluli přes moře patrně z Malé Asie.

Etruskové obohatili Itálii **vyspělou kulturou**, která měla **hodně společného s kulturou blízkovýchodní** a postupně převzala leccos i **od Řeků**.

Jádrem etruského území byl kraj dodnes nazývaný **Toskánsko**, což je odvozeno z římského označení pro Etrusky: *Etrusci – Tusci – Toscana*.

